

Die uw jeugd vernieuwt als die van een arend

De Reformatie

Weekblad tot ontwikkeling van het gereformeerde leven

In dit nummer

Toelichting illustratie
Christus vaart als held ten hemel 602

Kerkelijk leven
De wijkassistent 603

Lied van de week
Jezus heeft het hemelleven 605

Meditatief
Zelfbeproeving 606

Wandelen met God
In tongen of in psalmen spreken? 607

Achtergronden
Het gaat om de ziel 609

Meegelezen
Bruisend,
Bijbelkennis,
Ouderen in de gemeente 612

En verder...
Uit de kerken, Persberichten

Christus vaart als held ten hemel

J.M. de Jong ■

Voor op dit nummer ziet u een kalkstenen timpaan met een voorstelling van de Hemelvaart. Het bevindt zich boven het zuidportaal (Porte Miégevillie) van de Romaanse basiliek van St. Sernin in Toulouse (Zuid Frankrijk). De beeldhouwer is onbekend, maar de stijl vertoont verwantschap met werk uit de werkplaats van ene Bernardus Gelduinus. Het reliëf moet rond het jaar 1115 ontstaan zijn.

In het centrum van de voorstelling zien we Christus, die door twee engelen begeleid en ondersteund, triomfantelijk ten hemel vaart. Onder zijn voeten zien we een aantal wolkjes, die zich links en rechts voortzetten tot de rand van de afbeelding. Daarmee is tegelijk de scheiding aangebracht tussen de hemelse sfeer, de grote halfronde voorstelling, en de aardse sfeer, de sierrand en het fries met 14 figuren daaronder.

Alle aandacht gaat naar Christus, die hier als grootste figuur is afgebeeld. Hij is als zodanig direct herkenbaar aan de grote aureool met het kruis erin, achter zijn hoofd. Hij heft zijn rechterhand omhoog in een zegenend of groetend gebaar. In zijn linkerhand houdt hij een boek vast. Hij is gekleed in een klassieke toga. Hij kijkt naar rechts boven, wat aangeeft dat hij nog niet in de hemel gearriveerd is. Links en rechts van hem zweven in de voorstelling vier andere engelen met hem mee. De beide grootste maken een groetend gebaar en dragen in hun andere hand een standaard met een kruis. De twee buitenste engelen lijken van opzij toe te schieten. Ze dragen allebei een bazuin en functioneren zo als herauten die de komst van Christus in de hemel bekend maken.

12 apostelen

Onder het hemelse gebeuren bevindt zich een sierrand van ranken, bladeren en druiventrossen. Die fungeert als bovengrens van het aardse. Onder deze pergola staan 12 apostelen naar de hemel te staren. Hier ze we dezelfde symmetrische opstelling die ook al zo opvallend was in het bovenste gedeelte van het timpaan. Net zoals de twee grote engelen daar, staan de apostelen met hun lichaam naar de beschouwer gekeerd. Om en om kijken naar links of rechts omhoog. Er zijn er die hun hand opsteken, anderen houden een boek omhoog. Heel opvallend is de apostel net links van het midden. In zijn linkerhand houdt hij een grote sleutel: het is Petrus.

Op beide uiteinden bevindt zich nog een

figuur. Deze twee staan niet echt op de grond, ze lijken te zweven. Als we goed kijken zien we punten van vleugels: engelen. Bij de rechtse is duidelijk te zien dat hij de enige apostel die zich van het gebeuren heeft afgekeerd, een boekrol voorhoudt. Hij zegt tegen hem: Wat stond je daar naar de hemel te kijken? Zo zal hij ook terugkomen!

klassieke inspiratie

Opvallend is de romaanse stijl waarin het beeldhouwwerk is uitgevoerd. De figuren komen iets uit het vlak naar voren. Maar de lichaamsvormen blijven helemaal plat. Armen hebben geen volume en steken ook nergens naar voren. De plooiën van de kleding hebben bijna geen dikte en zijn niet meer dan lichte welvingen in het steenoppervlak. Andere details en bijvoorbeeld de vleugels van de engelen zijn alleen maar inkervingen. Deze vormgeving is geïnspireerd op de vroegchristelijke en byzantijnse kunst. De kunstenaar moet dat soort voorstellingen gezien hebben. Toulouse ligt in een gebied waar het christendom al in de derde eeuw vaste voet kreeg. Wellicht bevonden zich in het bezit van de kloosters nog byzantijnse ivoren, sarcophagen of uit Palestina afkomstige pelgrimssouvenirs met voorstellingen van de hemelvaart. Ook zulke kunstwerken vertonen een vormgeving die strak aan het vlak gebonden is, eigenlijk meer als een soort driedimensionale tekenkunst. Een ander bewijs voor zo'n inspiratiebron is de klassieke kleding van de figuren, en ook hun koppen. Die laatste zouden zo van Romeinse munten afkomstig kunnen zijn.

Een derde argument dat de kunstenaar zich op eeuwenoude voorbeelden heeft geïnspireerd, is de vormgeving van de ten hemel stijgende Christus zelf. Deze is rechtstreeks ontleend aan uitbeeldingen van de *apotheose van de keizer*. Dat is een thema dat in de laat Romeinse kunst voorkomt. Van de keizers werd beweerd dat ze na hun dood tot de wereld van de goden werden verheven. Er zijn voorstellingen waarbij een keizer door gevleugelde geesten naar de hemel wordt gedragen. De beeldhouwer van de St. Sernin, en zeker ook de kunstenaar die het voorbeeld leverde, heeft dat klassieke thema ingezet om daarmee aan de gelovigen te verkondigen: Christus is de ware keizer, hij is de echte held die ten hemel vaart om van daaruit zijn rijk te besturen.

De wijkassistent

een nieuwe figuur

In menige kerk wordt gebrainstormd over het structurele gebrek aan ambtsdragers. Hier en daar wordt de noodklok geluid. Soms wordt het geduid als een ongeestelijke tendens, de bereidheid tot het ambt zou afnemen uit onzuivere motieven. Anderen wijzen meer op de toegenomen werkdruk in het algemeen en binnen het ambt in het bijzonder.

B. Luiten ■

Positieve signalen

Opvallend is wel, dat er veel verlangen is naar meer betrokkenheid. Mensen zijn ook bereid daar iets voor te doen. Dat blijkt bijvoorbeeld in de mini-wijken, waar we gevraagd hebben naar elkaar om te zien en zich verantwoordelijk te weten voor elkaar. Als je ziet hoe dat mensen enthousiast maakt, heb ik niet de neiging de gemeente te verdenken van ongeestelijke tendensen. Datzelfde zie je in de erediensten. Wanneer meerderen worden ingeschakeld bij de voorbereiding en de invulling daarvan, staan er genoeg mensen klaar die van harte bereid zijn zichzelf daarin te geven. Met alle mooie gevolgen daarvan!

de zorg voor elkaar is aan alle gemeenteleden opgedragen

Het is dus wat dubbel: aan de ene kant problemen bij de ambtsvoorziening, aan de andere kant wel de nodige bereidheid om iets te doen in de gemeente. Dus ben ik geneigd te zeggen: ligt het dan toch niet aan de zwaarte van het ambt, de hoeveelheid werk die dat met zich meebrengt?

Als ik spreek met oud-ambtsdragers (die soms toch nog wel aan de jonge kant zijn) dan vang ik soms op dat zij het ambtswerk als zodanig nog wel eens zouden willen doen, maar liever niet meer alles tegelijk. Bijvoorbeeld wel de zorg dragen over zo'n 15-25 adressen, maar dan niet daarnaast ook de kerkenraadsvergaderingen. Of wel die vergaderingen om beleid te maken, maar dan daarnaast niet zo'n grote wijk.

Zodoende ontstond de gedachte of het ook mogelijk zou zijn om het pastorale en het beleidsmatige in de ambtelijke zorg te zien als (min of meer) afzonderlijke taken.

Probleem

Het probleem laat zich dan zo samenvatten:

- De werkdruk van de ambtsdrager is hoog.
- De omvang van de ambtelijke werkzaamheden is groot.
- Bij meerdere gemeenteleden is er wel bereidheid en bekwaamheid om pastoraal en/of diaconaal werk te verrichten, maar als het totale ambtswerk voor hen niet haalbaar is, wordt er met die bereidheid (te) weinig gedaan.
- In onze huidige structuur is het verschil in inzet en mogelijkheden tussen binnen en buiten het ambt nog steeds erg groot, ondanks de opkomst van de miniwijk.

Oplossingsrichting

Al eerder is in deze kolommen aangetoond, bij herhaling, dat het ambt niets in zich heeft wat een gewoon gemeentelid ook niet zou mogen doen. Iedereen mag het Woord van God spreken en aan een ander bedienen, samen zijn we geroepen elkaar mee te nemen achter Christus aan door elkaar te bemoedigen en te vermanen. Het ambt kent geen exclusieve voorrechten, maar het is een dienst waartoe je wordt geroepen om *structureel* te gaan doen wat behoort tot de kerntaken in de gemeente en daarin *leiding te geven aan allen* (Ef.4:12).

De bijbel gaat ons erin voor: de zorg voor elkaar is aan *alle* gemeenteleden opgedragen. En daarbij komt uitdrukkelijk ook werk in beeld wat wij maar al te vaak gewend zijn uit te besteden aan officieel bevestigde ambtsdragers. Ter illustratie zomaar een handvol teksten waarin Paulus de gemeente *als geheel* aanspreekt:

Rom. 15:14

Ik heb de overtuiging van u, mijn broeders, dat gij zelf vol goedheid zijt, vervuld van al de kennis, in staat ook elkaar terecht te wijzen.

1 Cor. 12: 25

...opdat er geen verdeeldheid in het lichaam zou

zijn, maar de leden gelijkelijk voor elkander zouden zorgen.

Efeziërs 4: 32

..., elkaar vergevend, ...

Kolossenzen 3: 16

Het woord van Christus wone rijkelijk in u, zodat gij in alle wijsheid elkaar leert en terechtwijst.

1 Thessalonicenzen 4: 18

Vermaant elkander dus met deze woorden (zie ook hoofdstuk 5: 11-15).

Hebreeënen 10: 24

En laten wij op elkaar acht geven om elkaar aan te vuren tot liefde en goede werken.

Jacobus 5: 16

Belijdt daarom elkaar uw zonden en bidt voor elkaar, ...

We hoeven dus niet krampachtig te doen alsof dat alles het specifieke terrein is van ouderlingen, waar een 'gewoon' gemeentelid, laat staan een vrouwelijk gemeentelid, niet mag komen.

laten de ambtsdragers zich toeleggen op het toerusten en leidinggeven

Ligt dan de oplossingsrichting niet voor de hand? Laten de ambtsdragers zich nog meer toeleggen op het toerusten en leiding geven, om zo te stimuleren dat in de gemeente meer tot leven komt waartoe God ons *allen* roept. In de mini-wijken zijn daar al verheugende voorbeelden van te vinden. Maar je zou dat nog wat verder kunnen uitwerken in de richting van helpers in de wijk die willen omzien naar een aantal adressen.

Verskillende verantwoordelijkheden

Natuurlijk blijft het dan zaak om goed in beeld te houden wat dan het eigenlijke is van de ambtsdrager. Hij heeft de taak gekregen om de gemeente te regeren, besluiten te nemen in zaken van opzicht en tucht, geestelijk leiding te geven enz. Die verantwoordelijkheid kan hij niet overdragen.

Maar omzien naar elkaar en toezien op elkaar begint al in een veel eerder stadium. Dat is iets van de gemeenschap der heiligen, voor jong en oud, man en vrouw. We kunnen daarin diensten vragen en tot wat specifiekere aandacht stimuleren. En daarbij kunnen dan juist ook zusters ingezet worden, in situaties waar zij met haar gaven, inzichten en fijngevoeligheden uitstekende diensten kunnen verlenen (te denken is bijv. aan de bijdrage van de klaagvrouw en aan het pastoraal benaderen van slachtoffers van seksueel misbruik).

Wanneer we zaken als vertrouwelijkheid, zwijgplicht, rapportage en de afbakening naar het specifiek ambtelijke werk voldoende waarborgen kan het inschakelen van gemeentele-

den een flinke stimulans betekenen voor de opbouw van de gemeente waaraan de Heer van de kerk veel meer gaven geeft dan wij op dit moment benutten.

Praktijk

Het geheel overziende, de bijbelse notities en de praktische situatie, kan een kerkenraad met diakenen kiezen voor de praktijk:

- bekwame en vertrouwde gemeenteleden (m/v) inschakelen bij de pastorale en diaconale zorg
- hun dienst te zien in het kader van het dienstbetoon waartoe God ons allen roept
- deze gemeenteleden niet in het ambt bevestigen en zodoende niet belasten met kerkenraadsverantwoordelijkheid.

Een goede naam voor deze helpers zou kunnen zijn: wijkassistent.

Uitwerking

De wijkassistent krijgt een aantal adressen toe- vertrouwd in één wijk, bij voorkeur de wijk waar hij zelf woont (voor 'hij' kan ook 'zij' worden gelezen). Hij onderhoudt daarmee het contact en legt daar bezoeken af. Hij spreekt uit de liefde van Christus en handelt tot opbouw van de gemeente.

In principe wordt hij benoemd voor vier jaren, om voldoende tijd te hebben om zijn contacten te kunnen opbouwen. Tussentijds kunnen de broeders wijkassistenten wel worden benoemd tot ouderling of diaken, maar dan alleen in diezelfde wijk, zodat de contacten behouden blijven.

De wijkassistent houdt de wijkouderling op de hoogte van zijn arbeid en rapporteert aan hem inhoudelijk van zijn bevindingen. Signaleert hij zaken van diaconale aard, dan informeert hij de wijkdiaken. Dit alles volgens een schriftelijke instructie waarin de taken zijn omschreven.

heel wat talenten worden zo geactiveerd

De wijkouderlingen en diakenen blijven altijd verantwoordelijk en bereikbaar. De lijn naar de ambtsdragers is zogezegd altijd open. Ook al kunnen er adressen zijn waar hij minder komt doordat die aan de wijkassistent zijn toevertrouwd. Om het contact met dit deel van de wijk te blijven onderhouden zullen de ambtsdragers mini-wijkavonden bezoeken en op informele wijze contacten onderhouden.

De wijkassistent wordt niet bevestigd als ouderling of diaken, wordt niet op vergaderingen van de kerkenraad verwacht en draagt zodoende geen kerkenraadsverantwoordelijkheid.

De wijkassistent draagt wel *pastorale* verantwoordelijkheid en is daarvan verantwoording verschuldigd aan de wijkouderling. Hij wordt

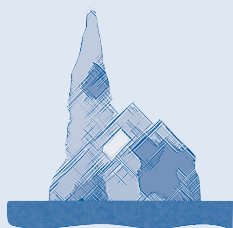
verwacht in vergaderingen van het wijkteam voor het onderlinge overleg. De wijkouderlingen en de wijkassistent kunnen elkaar vergezellen bij bijzondere bezoeken. Voordat gemeenteleden als wijkassistent worden aangesteld door de kerkenraad worden zij eerst in goed overleg hiervoor gevraagd. Vervolgens worden hun namen bekendgemaakt in het kerkblad, met 14 dagen gelegenheid tegen hen bezwaar in te brengen. Pas daarna wordt hun benoeming van de kansel bekend gemaakt en worden zij in hun werk aan de Here opgedragen.

Eerste vruchten

In een instructie worden nog wel meer details geregeld, maar dat is nu niet van belang. Het gaat nu om de grote lijn, waardoor het mogelijk wordt taken in het kader van omzien naar elkaar te kunnen vervullen zonder meteen de volle kerkenraadsverantwoordelijkheid te dragen. En andersom, om als ambtsdrager je te kunnen toeleggen op het geestelijk en beleidsmatig leiding geven zonder dat je door de hoeveelheid adressen in de knel komt.

En intussen kan ik eraan toevoegen: de wijkassistenten die ik nu al een jaar of twee meemaak zijn niet meer weg te denken uit het gemeentebeeld. Heel wat talenten die eerst door tijdnood gedwongen op non-actief stonden zijn nu geactiveerd. De wijk wordt er levendiger door en het ambt slagvaardiger. Inderdaad blijkt dat velen bereid zijn zich in te zetten, en als dat zichtbaar wordt gaan daar ook weer stimulansen van uit. Dan komt een gemeente tot bloei. Niet dat dit de enige manier is, ditzelfde principe kan op allerlei andere wijzen worden toegepast. Maar het kan niet zo zijn dat we vastzitten in vormen en patronen die vandaag zo niet meer werken, waardoor we elkaar (met de beste bedoelingen) demotiveren en overbelasten. Voordat we dan conclusies trekken van 'ongeestelijke tendensen' lijkt het me geestelijker om ons in te zetten voor taakstellingen die passen bij *ieders* gaven en mogelijkheden. Het gaat erom dat een gemeente pas echt groeit en bloeit als dit leeft in al haar geledingen (Ef.4:16).

Ds B. Luiten is predikant van de Gereformeerde Kerk te Zwolle-Centrum

uit de kerken

Middelstum – Beroep aangenomen:
W.L. de Graaff te Drogeham.

Oosterwolde i.c.m. Wijnjewoude – Beroepen: kandidaat W.B. van der Wal

lied van de week

Het lied van de week voor zondag 29 mei 2004 is lied 39 uit de bundel **Negentig Gezangen**:

Jezus heeft het hemelleven

Een bespreking van dit lied stond in **De Reformatie** jg 78 nr 33 van 24 mei 2003

KERNREDACTIE:

Drs G.J. van Middelkoop,
Prof. Dr B. Kamphuis

OVERIGE REDACTIELEDEN:

Dr E.A. de Boer, Drs A.L. Th. de Bruijne, Drs I.D. Haarsma, Prof. Dr. G. Kwakkel, Drs B. Luiten, Drs K. de Vries,
J. Westert.

MEDEWERKERS:

J.J.D. Baas, Drs E. Brink, J.M. de Jong, Drs A.S. van der Lugt, Dr J. Smelik,
Drs H. Veldman

REDACTIE-ASSISTENT:

L. HERES, Wortmanstraat 628,
8265 AZ Kampen, tel. 038 3322740.
Alle stukken bestemd voor de redactie bij voorkeur per E-mail:
reformatie@wxs.nl, ingeval per post via Postbus 24, 8260 AA Kampen

Uitgever: Print Media bv, Bedum.
Technische Realisatie:
Scholma Druk bv, Bedum.

ADMINISTRATIE EN

ADVERTENTIES:
Scholma Druk, postbus 7,
9780 AA Bedum.
Telefoon: 050 - 3013636.
Fax: 050 - 3012732
(o.v.v. Reformatie).
E-mail: reformatie@scholma.nl
Aanlevering advertenties in overleg.
ING Bank: 66.30.92.620

ABONNEMENTSPRIJZEN:

€ 49,00 per jaar
studenten € 36,50;
buitenland € 99,00
- abonnementsjaar loopt van
1 januari t/m 31 december

- opzegging van het abonnement dient
1 maand voor aanvang van het nieuwe
abonnementsjaar schriftelijk op per mail
te geschieden (voor 1 december)

Losse nummers € 1,20 (incl. Porto).

De Reformatie is op cassette verkrijgbaar bij de Chr. Blindenbibliotheek voor blinden en slechtzienden.

Tel. (0341) 565477.

ADVERTENTIES:

Prijs: € 0,45 per mm.
Contracttarief op aanvraag.

Zonder schriftelijke toestemming van de uitgever is het niet toegestaan artikelen uit dit blad over te nemen.

ISSN 0165-5191

Zelfbeproeving

R.R. Roth ■

We worden meerdere keren per jaar opgeroepen tot zelfbeproeving.
Minimaal vier keer.
Sommigen misschien wel elke maand.
Nu gebeurt dat in de reguliere prediking ook nog eens.
Niet altijd met dat woord 'zelfbeproeving' erbij.
Maar toch, veel preken zetten je aan tot bezinning.

In het klassieke avondmaalsformulier staat het zo:

'Om tot versterking van ons geloof het avondmaal te kunnen vieren, moeten wij in de eerste plaats ons vooraf naar de Schrift beproeven.'

Wat houdt die zelfbeproeving in?

Drie vragen worden genoemd.

- 1] heb ik een afkeer van mijn zonden?
- 2] geloof ik dat al mijn zonden vergeven zijn door het lijden en sterven van Christus?
- 3] wil ik nu de Here dienen in heel mijn leven als dank voor zijn liefde?

Sommige mensen lezen dit als een drietraps-raket.

U weet hoe zo'n ding de lucht in gaat.

Eerst de brandstoftanks onderaan of aan de zijkant van zo'n raket leeg.

Die worden vervolgens afgestoten.

Dan de volgende brandstoftank.

Wanneer die leeg is wordt die ook afgestoten.

Vervolgens kan de shuttle of de raket dan met wat nog over is zelf verder.

Is het de bedoeling dat we de vragen voor zelfbeproeving ook zo lezen?

Eerst de ene beantwoorden, dan pas de tweede en tenslotte de derde.

Je ontkomt er nauwelijks aan.

Want je kunt niet alles tegelijk lezen.

En er staat ook nog eens ten 1e, 2e, 3e.

Je gaat gemakkelijk tellen: eerst 1, dan 2...

Toch gaat er iets mis wanneer je zo leest.

Want wanneer de eerste tank nu niet leeg raakt, hoe kom je dan ooit bij de 2e?

Zo gaat het bij sommigen.

Ik heb niet voldoende afkeer van mijn zonden.

Hoe kan ik dan ooit geloven dat mijn zonden vergeven zijn?

Laat staan dat ik dankbaar leven wil?

De volgende overweging laat zich raden:

Ga ik nu wel of niet aan tafel?

Mijn zelfbeproeving gaat immers aan alle kanten mank.

Is er een betere benadering van de zelfbeproeving?

Ik denk het wel.

Dat heeft trouwens niet zozeer te maken met de volgorde van de vragen.

Maar met ons startpunt bij de zelfbeproeving.

Volgens mij gaan we daar wel eens de mist in.

Het formulier gaat er van uit dat het avondmaal gevierd wordt tot versterking van je geloof.

Dat staat tenminste voorafgaand aan de zelfbeproeving genoemd.

Geloof in Christus, daar hebben we het dan over.

Dat geloof is aanwezig, anders kan het ook niet versterkt worden.

Iemand die Christus belijdt als de Heer van zijn leven wordt aan de zelfbeproeving gezet.

De zelfbeproevingsvragen hebben daarom niet de bedoeling om bij Christus uit te komen.

Je was toch al bij Hem uitgekomen?

Bij de zelfbeproeving is Hij is daarom je vertrekpunt.

Met Hem ga je het eerste punt overdenken: je zonden.

Dat doe je dus niet als hopeloze, die nog moet beginnen met geloven.

Alsof je door de zelfbeproeving tot geloof komt.

Maar als iemand die hoop in Christus heeft.

Jezelfbeproeven, dat doe je dus niet als iemand die bang moet zijn voor veroordeling.

Maar als iemand die verlossing gevonden heeft.

Daarom hoeven we ook niet te schrikken van de gewenste uitkomst van die bezinning:

dat ik beseft dat ik Gods toorn verdien en een afkeer krijg van mijzelf en mijzelf voor God verootmoedig.

Het is de steeds aanwezige andere kant van mijn hoop in Christus.

Hij redt mij niet voor niets: ik ben een zondaar.

Hoe erg dat in Gods oog is, zie ik in Christus: Hij stierf voor mij.

Afschuwelijk om mijn eigen tekort in Christus' dood te herkennen.

Wie kan dan nog zichzelf liefhebben, los van Christus' liefde?

Dat is een 1e stap.

Een 2e stap is of ik Gods beloften geloof.

Dat Christus voor mij gestorven is.

Dat al mijn zonden mij vergeven zijn door Zijn offer aan het kruis.

Dat moeten we dan ook niet verstaan alsof ik nog beginnen moet met geloven.

Dat doe ik immers al.

Christus is mijn vertrek bij de zelfbeproeving.

Maar nu komt het er wel op aan.

Ik heb mijn zonden onder ogen willen zien.

Verdiept mijn geloof zich nu dan ook?

Dat ik me temeer aan Christus vastklamp?

Een 3e stap is de vraag of je gezind bent voortaan uit dankbaarheid te leven voor God.

Met heel je leven.

Niet alleen voor God, maar ook met je naaste.

Nou, dat zou niet zo'n probleem moeten zijn, nadat je tot erkenning gekomen bent dat Christus jou zoekt.

Zondaar, vijand van God, gezocht door Christus Jezus.

Wanneer je dit 3e niet wilt, moet je stap 1 en 2 nog eens overdenken.

En eens onder woorden proberen te brengen waarom het zijn doorwerking niet heeft in je liefde voor je medemens.

Voor een bewuste zelfbeproeving is dit een goede manier van doen.

In je reguliere leven als christen is het overigens niet altijd zo dat bezinning en inzicht altijd in deze volgorde voorkomen.

Bij mij tenminste niet.

Ik heb niet altijd een diep gevoel van verootmoediging voordat ik me diep dankbaar en blij met Christus weet.

Zo kan ik ook opengaan voor mijn medemens zonder dat ik eerst heb bedacht hoe fijn het is dat Christus voor mij gestorven is.

Maar toch die ontvankelijkheid voor anderen als een geschenk van God ervaren.

Om vervolgens de koppeling maken: dit is wat Christus ook deed en doet.

Het lijkt me ook wel belangrijk.

Om een volgorde in de zelfbeproeving niet tot dwangbuis van geloofservaring te maken.

Daarvoor is het leven met Christus te divers en van moment tot moment verschillend.

Maar wanneer we er eens voor gaan zitten, dan zijn deze vragen belangrijke stappen om te overwegen.

Als mens die Christus al gevonden heeft.

Anders wordt het niks.

Ds R.R. Roth is predikant van de Gereformeerde Kerk te Breda

In tongen of in psalmen spreken?

Soms hoor je iemand ervan vertellen: hoe hij 'in 'tongen bidt'. Na alles wat ik erover gehoord en gelezen heb, kan ik me er iets bij voorstellen. Je prijst God en wordt er zelf blij van. Zulke bidden wordt dan ook genoemd: lofprijzing.

E.A. de Boer ■

Soms is het nodig om aan een geloofservaring stém te geven. Gewoon proberen te zeggen wat er in de omgang met de Here te beleven valt. Dat wil ik doen ten aanzien van het bidden dat 'lofprijzing' heet. Want soms voelen we ons armer dan we in werkelijkheid zijn. Hebben we wel degelijk een soortgelijke ervaring. Mogen we ons daarmee gezégend weten. Als we die maar als een geschenk benoemen. Ik probeer te begrijpen wat mensen bedoelen als zij getuigen van die ervaring: spreken in een tong. Maar vooral probeer ik te begrijpen wat de evangelist Lucas bedoelt als hij verslag doet in Handelingen van de ervaring van anderen: hoe zij 'een ieder in onze eigen taal, waarin wij geboren zijn', over Gods grote daden hoorden spreken (Hd. 2:8). Ik probeer te begrijpen wat de apostel Paulus bedoelt als hij in 1 Korinthe 14 schrijft: 'Als ik bid in een tong (/taal), bidt mijn geest wel, maar mijn verstand blijft onvruchtbaar' (vers 14). Blijkbaar volgt zo'n gebed een ander spoor dan dat van je verstand. Of wordt het verstand ingehaald door emotie. Je hart wordt vrij om God te prijzen. Vrij als een vogel stijgt je uit boven eigen verstandelijke controle en doordachte woordkeus. In Jeruzalem en in Korinthe gebeurde het: mensen werden boven zichzelf uitgetild en zóngen haast tot Gods eer. Publiek, ieder mocht, moest het horen. Over de grote daden van God, over de geheimenissen in Christus en door de Geest nu geopenbaard. Over Jezus die de Messias is. Over Getsemane en Golgotha, over Pasen en Pinksteren. Hardop en publiek, zonder schaamte of blokkade.

Denkend over lofprijzend bidden komt steeds weer dat vers uit Efeziërs 5 in mijn gedachten: 'Spreekt onder elkaar in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, en zingt en jubelt de Here van harte' (5:19). Het gaat daar ook over vervulling met de Geest. De éne keer dat Paulus in bevelvorm spreekt: 'wordt vervuld'. In een fraaie tegenstelling: 'Laat u niet vollopen met wijn, maar wordt vol van de heilige Geest!' Hoe komt die vervulling tot uiting? Hoe stroom je

over als het hart vól is? Door te spreken in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. Spreken in ... Dan denken we aan declamatie. Op zich niet zo gek: als je Psalmen uit je hoofd kent en uit het hart kunt opzeggen. Maar blijkbaar bedoelt Paulus een enthousiaste soort van spreken. Hij gebruikt immers het zelfde werkwoord 'spreken' als bij de (vreemde) talen van Handelingen en 1 Korinthe. Het is dus lofprijzend spreken! In de taal van de lofprijzing en de liederen.

hoe stroom je over als je hart vol is? door te spreken in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen

Wij, gereformeerde mensen, hebben een sterke traditie van zingen tot eer van God. Uniek in de wereld: alle honderdvijftig Psalmen berijmd en op muziek gezet. We hebben een schat aan gezangen die we aan het ontdekken zijn. Ook het opwekkings- en kinderlied is ontdekt. Wat is het heerlijk om zingend meegesleept te worden. Om God te prijzen én tegelijk zelf in het geloof blij te worden.

Ken je dat: zingend blij worden? Dat het zingen van Gods lof je zo meesleept dat je wel kan blijven zingen?! Soms sleept een lied je zo mee dat je hart boven de woorden uitstijgt. En je hart vol aanbidding, vol liefde tot onze Heiland is. Kijk, zou Paulus zoiets bedoelen als hij in zijn brief aan de kerk in Korinthe schrijft: 'Als ik in een tong (/taal) bid, bidt mijn geest wel, maar mijn verstand blijft onvruchtbaar'? Liederen kunnen ontroering losmaking. Soms is de indruk die het Woord op je maakt, te groot om in woorden te vatten. Dan geeft de Geest je ruimte in een lied, in woorden die een ander toonzette. Om je te uiten in woorden die je zelf zo niet had kunnen vinden.

We vergeten het wel eens, maar zingen is een vorm van bidden. Kijk maar naar veel Psalmen: het zijn gebeden tot God, geboren in allerlei

omstandigheden. Gebeden op muziek gezet. En je aangereikt door de Geest als instrument om je te uiten tegen God. Dan gebeurt het in een samenkomst van de gemeente: sommigen komen met een psalm (1 Kor. 14:26). Ja, ook met een lering of een openbaring. Maar ook met een nieuwe, pasgeboren psalm, dat is een loflied voor de Here. Om je lofprijzing ruimte en vorm te geven.

een lied zingen en je hart uitzingen, voorbij de woorden

Ik lees in het Woord: 'Ik zal bidden met mijn geest, maar ook bidden met mijn verstand. Ik zal lofzingen met mijn geest, maar ook lofzingen met mijn verstand' (1 Kor. 14:15). Het is goed om te weten wat je zingt. Zingen met je verstand. Maar ook mag je elkaar herinneren aan die andere pool: lofzingen met je geest. Je hart leeggieten voor de Here. En tot je vreugde merken dat het toch weer volstroomt.

Lofprijzend zingen en bidden: het is als een snoer met twee stroomdraden, een plus- en een minpool. De ene draad voert stroom aan, de andere voert het af. Kent u die ervaring: dat het zingen, bedoeld om Gód te eren, tegelijk jezelf rijker maakt? Je hart leeggieten voor de Here en tegelijk volstromen? Ken je het: een lied zingen en je hart uitzingen, voorbij de woorden? Zo komen we dicht in de buurt van wat de Schrift ons vertelt over bidden en lofzingen, met je geest en/of je verstand. Het mooie is: als wij zingen, komt onze tong los. Iedereen kan zich in een lied uiten tot eer van God! Zelfs als je haast niet hardop durft bidden waar anderen bij zijn. Zelf als je moeilijk uit je woorden komt en niet vrijmoedig over God spreekt. Zingen is een geloofsuiting die we allemaal kennen. Dat durven we: hardop en publiek. Bijvoorbeeld in dat lied na de preek: als de harten wijd open staan voor onze Verlosser en onze stemmen één koor van lofzang zijn. De apostel raadt het ons aan: 'Spreekt onder elkaar ...' Als de lofprijzing voor God de toon van het onderlinge gesprek in de kerk toch eens bepaalde ...

Tot slot een tip. Als u moeilijk publiek hardop bidt, probeer eens als u alleen bent hardop te bidden. Roep God maar aan, letterlijk. Zég het Hem maar. Alles wat in uw hart leeft. Bid met je verstand, maar ook met je geest. En vergeet dan niet God te zeggen wie Hij voor u is. Dat is de lofprijzing. Als je persoonlijk, op je kamer hárdop bidt, komt de lofprijzing los. Komt je tong los tot God eer. Ook daar mag je om bidden.

**Dr E.A. de Boer is predikant van de
Gereformeerde Kerk te Zeist**

Gods engelenwacht

Vrij naar: Herr Gott, dich loben alle wir
(E.K.G. 115)

Loof God die in de hemel leeft,
de engelen geschapen heeft,
die als soldaten vóór Hem staan:
zij huldigen zijn grote naam.

Zij wonen in het volle licht
en zien Gods heilig aangezicht.
Zij luist'ren altijd naar zijn stem:
hun wijsheid komt rechtstreeks van Hem.

Vol ijver zijn zij in de weer,
nooit leggen zij hun arbeid neer.
Zij zijn het liefst rondom Gods troon
en om de kudde van zijn Zoon.

De oude draak, die God bestrijdt,
blaast moord en brand, zaait haat en nijd,
verleidt de mens zijn leven lang
en voert hem naar de ondergang.

Hij is een vijand van het licht,
die wijd en zijd verwarring sticht,
die wat God samenvoegt ontbindt,
in afbraak zijn voldoening vindt.

Ook hij is rusteloos aan 't werk:
zo ondermijnt hij staat en kerk,
totdat Gods wet vergeten is,
verdwenen al wat christlijk is.

Houd moed! Een sterke engelenwacht
bewaakt Gods kudde dag en nacht.
Wie is gekocht met Christus'bloed
wordt door zijn engelen behoord.

Wees dus niet bang, maar volg uw Held,
die zijn gemeente veilig stelt.
Eens staan wij, één in eerbetoon,
met alle engelen om zijn troon.

Heer, sterk ons, nu ons aantal slinkt,
men ons tot overgave dwingt.
Toon ons, want onze kracht is klein,
dat legioenen mèt ons zijn! *

Wij loven U, o God die leeft,
ons met uw engelenwacht omgeeft.
U willen wij ten dienste staan,
wij huldigen uw lieve naam!

Melodie: Psalm 134.

Tekst: Johan Klein,
Vrij naar Paul Eber 1554 (naar het "Dicimus
grates tibi") van Phil. Melancthon 1539)

- 2 Koningen 6: 16, 17

Het gaat om de ziel

Een christen leest de Bhagavad Gita (3)

De Bhagavad Gita is een heilig boek van de hindoes. Daarin wordt de vraag gesteld naar de plichten van de mens. Wat zijn de ervaringen van een christen die de Gita leest? In dit derde artikel overweeg ik het antwoord van Krishna op de wanhoop van Arjuna.

A.S. van der Lugt ■

Arjuna is een *ksatriya*. Zijn plicht is te strijden voor de goede zaak en ter bescherming van de gerechtigheid. Maar hij staat voor een botsing van plichten: hij moet strijden; niet strijden is je onttrekken aan je dharma. Maar in het vijandige leger zijn familieleden en leraars. Die mag hij ook niet doden. Hen doden strijdt ook met de dharma¹. Hij vraagt de hulp van Krishna. Welk antwoord krijgt hij?

Kennis

In het tweede hoofdstuk van de Gita staan eigenlijk twee antwoorden: de analytische kennis en de wijsheid van yoga. In dit artikel sta ik stil bij het eerste antwoord. Vers 39 vormt de overgang van het ene naar het andere antwoord:

*Tot zover de leer van de analytische kennis.
Luister nu naar de wijsheid van yoga.*

Jagesar Persad Kaulesar Sukul² vertaalt het zo:

*Deze wijsheid is u in de theoretische methode (samkhya) meegedeeld,
hoor haar nu volgens de methode van de praktische discipline (yoga).*

In het Sanskriet staat het woord *samkhya*. Wat wil dat zeggen? Het is een bepaalde visie op de mens en de wereld. Deze visie gaat ervan uit, dat er twee principes zijn: de *purusha* en de *prakriti*. Ik zal dat niet in het Nederlands weergeven met 'geest' en 'materie'. Want in het westen denken mensen bij 'materie' alleen aan het lichaam en de stoffelijke dingen. En de 'geest' gaat dan over bewustzijn, denken, en willen. Maar volgens de filosofie van India behoort ook het denken en het bewustzijn tot de *prakriti*. Je zintuigen, begeerten, je mentaliteit, verstand en geest behoren allemaal tot de wereld van de materie of het lichamelijke. En dáárbovenuit gaat dan de *purusha*.

Daarvan zegt de Gita:

Weet dat natuur [prakriti] en ziel [purusha] beide zonder begin zijn (13,19).³

Ziel

De ziel van de mens is eeuwig. Daarom kun je zeggen, dat de mensen er altijd al waren, ook voor hun geboorte. De veranderingen in de tijd betreffen de *prakriti*. In de zojuist genoemde tekst staat dat ook de natuur zonder begin is. Maar dan volgt, dat alle veranderingen in de wereld uit de natuur voortkomen. De natuur is de oorzaak van alle materiële oorzaken en gevolgen. De ziel in de natuur heeft de neiging via de zintuigen zich te hechten aan de materiële zaken. Maar de ziel, de *purusha*, blijft ten diepste onaangetast. Wat de zintuigen opmerken, raakt niet de ziel. De ziel is onvernietigbaar, onfeilbaar, eeuwig. De ziel kan niet worden gedood. Hij wordt niet geboren of sterft niet.

*Zoals een mens versleten kleren wegwerpt en nieuwe aantrekt,
zo verlaat ook de Ene oude lichamen en verenigt zich met andere, nieuwe lichamen (2,22).⁴*

Motief

Deze kennis is een sterk motief om Arjuna tot actie aan te zetten. Hij schrikt ten onrechte terug voor het gevecht. Want als hij inziet dat de *purusha* onaantastbaar is, dan zal hij mensen, die hij laat sneuvelen in het gevecht, niet echt doden. Hij hoeft niet te treuren als hij de vijand verslaat, want de *purusha* zal opnieuw geboren worden, dat wil zeggen: een lichaam aannemen. Dat is onvermijdelijk. Vandaar de volgende oproep uit de mond van Krishna:

Daarom, Arjuna, vecht! (2,18b).

1. Het vorige artikel gaf een brede beschrijving van deze botsing van plichten. Daarin wordt ook de term dharma toegelicht.

2. Jagesar Persad Kaulesar Sukul, De Bhagavadgita, Nederlandse vertaling en enkele hoofdstukken beschouwing, Utrecht 1958

3. In bepaalde uitgaven, zoals die van Mansukh Patel, Vrijheid volgens de Bhagavad Gita, is het: 13,20. Zo ook bij Jagesar Persad Kaulesar Sukul, a.w.

4. Gerda Staes, Bhagavad Gita, Het heilig boek van de hindoes, Davidsfonds/Leuven 2001, gebruikt in haar vertaling vaak de aanduiding 'de Ene' als het gaat om de ziel. Ook in het Sanskriet staat in dit vers een omschrijvende aanduiding: *dehi*, de belichaamde.

En daarmee zijn we dan terug bij het kernprobleem van de Gita. En als je dan als christen je afvraagt: herken ik dat nu of niet?, dan kun je in de eerste plaats getroffen worden door de overeenkomst. Ook wij geloven immers dat de ziel van de mens bij het sterven voort bestaat, terwijl het lichaam vergaat. Wij geloven in het verblijf van de ziel bij de Here tot aan de wederkomst. Dan zullen ziel en lichaam met elkaar verenigd worden tot een nieuwe mens.

Argument

Nu is het onderwerp 'de ziel' in de christelijke geloofsleer niet gemakkelijk. Want wat is precies de ziel? En wat geloven wij over de oorsprong van de ziel? Heeft de ziel een eigen onsterfelijkheid? Deze en andere vragen zijn zo omvangrijk dat ze binnen het bestek van deze serie artikelen niet aan de orde kunnen komen. Als ik tot een vergelijk probeer te komen met de hindoeïstische leer over natuur en ziel volgens de Gita, dan neem ik als speciaal punt de plaats van het argument over de ziel in de dialoog tussen Krishna en Arjuna. Ik trok de conclusie: de leer over de onsterfelijke en onaanastbare ziel is een argument om Arjuna tot vechten te stimuleren. Vind je dat ook in de Bijbel?

Defensief

Neem de volgende uitspraak van de Here Jezus: "Weest niet bevreesd voor hen die wel het lichaam doden, maar de ziel niet kunnen doden; weest veeleer bevreesd voor Hem die beide, lichaam en ziel, kan verderven in de hel" (Matteüs 10,28). De Here maakt onderscheid tussen lichaam en ziel. Zonder dat wij een definitie hebben van de ziel, begrijpen wij dat het gaat om een woord dat de mens als persoon aanduidt. Je bent als mens uiteindelijk niet totaal in de macht van de vijand. Na de lichamelijke dood blijft iemand bestaan buiten de invloedssfeer van andere (vijandige) mensen.

Het is een defensieve tekst. In de Gita geldt de leer van de onsterfelijke ziel juist andersom. Het mag Arjuna tot geweld tegen anderen motiveren, omdat die ander er toch niet echt door gedood wordt. In de Bijbel is deze wetenschap van de onbereikbare ziel een motief om te volharden in lijden: "En gij zult gehaat worden om mijns naams wil; maar wie volhardt tot het einde, die zal behouden worden", zegt de Here even eerder (10,22).

Maar er is nog een verschil: de onbereikbaarheid van de ziel is gezegd vanuit het perspectief van mensen. Voor de Here God geldt dat echter niet! Hij is wel degelijk in staat ook de ziel te verderven. Hier wordt een verschil met het hindoeïsme zichtbaar. De ziel staat voor een hindoe in principe aan de kant van God. Maar volgens een christen is de mensenziel niet aan God gelijk. Zij is onderworpen aan God. God kan de ziel veroordelen tot een eeuwig bestaan

in ellende. Dan is er wel een eindeloosheid voor de ziel, maar niet uit de aard van de ziel, maar als een opgelegde bestemming, in dit geval ten kwade.

Strijd

Maar als wij nu het thema van 'vechten' herkennen, dan vinden wij in de Bijbel nooit de motivatie via de leer van de ziel. Wie soldaten in het leger wil motiveren tot uitoefening van hun plicht, en dan motivatie op christelijke wijze, die wijst bijvoorbeeld op de overheid als instelling van God waaraan wij gehoorzaamheid verplicht zijn. Zij draagt het zwaard niet tevergeefs. Juist het feit, dat de overheid meer dan een menselijk instituut is, kan christenen motiveren om gehoorzaam te zijn. Via trouw aan de overheden laten wij ook gehoorzaamheid aan de Here zien.

Verbondenheid

Ook als het om de geestelijke strijd gaat, is God of Christus het motief. Wij ervaren ook het leven als een strijd of slagveld. De motivatie om te strijden is niet altijd aanwezig. Hoe stimuleert de Bijbel dan de gelovigen? In de tekst over de ziel in Matteüs zien wij dat de leer over de ziel wel deels functioneert als motief, maar dan om te lijden. De actieve weerstand, die geboden moet worden tegen het kwade, wordt gemotiveerd door het wijzen op de persoon van Christus en de geloofsverbondenheid met Hem. Illustratief daarvoor is wat Paulus schrijft: "Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden is opgewekt door de majesteit van de Vader, zo ook wij in nieuwheid van leven zouden wandelen" (Romeinen 6,4). Het werk van Christus is een sterke impuls voor wie door geloof aan Hem verbonden zijn: "Laat dan de zonde niet langer heersen in uw sterfelijk lichaam, zodat gij aan zijn begeerten zoudt gehoorzamen" (6,12).

Vershil

Ik zie dus een verschil duidelijk worden. De Indische filosofie zoekt naar een manier om de mens te stimuleren tot recht en waarheid, volgens de kosmische orde (dharma). Een weg daarheen is het benadrukken van de onsterfelijkheid van de ziel. De veranderlijkheden en toevalligheden van de wereld zijn te zwak om zekerheden en imperatieven aan te ontlennen. Vandaar de zoektocht naar 'de eeuwigheden'. Volgens de Bhagvadad Gita is uiteindelijk de ziel (de purusha) het eeuwige dat motiveren kan. En die purusha, dat ben jij. Nee, zegt de Bijbel: eeuwig is alleen God en de mens, ook z'n ziel, is niet aan God gelijk. De menselijke ziel kan onsterfelijkheid ontvangen, maar alleen als daad van God en dan tot een bestemming volgens zijn (laatste) oordeel. Motiverend is de eeuwige God, die mens werd

in Christus. Dat Hij in onze werkelijkheid met zoveel plichtsverzaking en blijvende opdrachten mens is geworden en verzoening heeft gebracht, dat zet de menselijke plicht in een ander licht en beïnvloedt de mentaliteit van ieder, die door waar geloof met Hem verbonden is.

Dit verschil heeft nogal wat gevolgen. Want de leer over ziel en natuur heeft voor een hindoe niet alleen gevolgen voor zijn plicht. Het heeft gevolgen voor zijn houding ten opzichte van het hele leven. Daarover schrijf ik de volgende keer verder.

Ds A.S. van der Lugt is predikant van de Gereformeerde Kerk te Rotterdam-Stad voor het werk onder minderheden

Wegwijs

De Gereformeerde Bijbelstudiebond:

Wegwijs in de Bijbel

Administratie Gereformeerde
Bijbelstudiebond

Postbus 7, 9780 AA Bedum,

Tel. 050-3013636

e-mail:

administratie@bijbelstudiebond.nl

Zie de mensen...

In de uitgave 'Zie de mens' van deputaten evangelisatie (van de GKV) wordt over het mogelijk gebruik van The Passion of The Christ gesproken in een evangelisatie-setting.

Daarbij zijn we uit gegaan van de situatie dat de film in veel bioscopen draait en dat veel niet-christenen de film zullen hebben gezien. Kun je, als kerk en als christenen, deze kijkers verder helpen om de boodschap van lijden, opstanding en verlossing te begrijpen?

Daarvoor is de uitgave 'Zie de mens' bedoeld.

We geven bewust géén mening over de film zelf. We beoordelen niet het technische filmwerk en geven geen mening of Christus wel of niet afgebeeld mag worden. We voeren geen discussie over deze film en het 2e gebod, noch willen we een mening geven over het verfilmen van het lijden van Christus. We geven er wel informatie over die ondersteuning biedt aan mensen die rondom de

film met anderen in gesprek willen komen over het evangelie zelf. Er is namelijk een grote kans dat één van de filmbezoekers een kennis, een vriendin of een collega is van u.

Het gaat niet om een film. Het gaat om mensen. Promotie van een film, of veroordeling ervan, het is in dit kader niet zo belangrijk. God heeft compassie voor mensen. Dus wij ook.

Wat is dan van belang? Compassie voor mensen betekent volgens ons: Als iemand de film gezien heeft, kun je misschien aan de filmbeelden een begin en een vervolg koppelen. Er zijn kerken die daarom advertenties plaatsen als: "Hebt u de film gezien? Kom op Paasochtend bij ons in de kerk. Thema: De Opstanding van De Christus."

Als iemand de film wil gaan zien, kun je misschien vragen of je mee mag. Een halve of zelfs een hele kilometer met de ander meelopen, misschien

de verkeerde kant uitgaand, het kan, volgens de bijbel. Als de liefde voor Christus en diens liefde voor mensen je dringt.

Iemand schreef het prachtig in De Reformatie: God laten zien? 'Wij zelf moeten Zijn beelden zijn. Laten we iets van Zijn liefde zien aan andere mensen?' (HC 32)'.

Deze gedachten en overwegingen zijn de reden geweest voor de uitgave 'Zie de Mens' (www.missionair.nl). Want DTEG wil ondersteuning bieden aan kerk en christen bij het bereiken van anderen met het grote nieuws dat Jezus, uit passie voor mensen, stierf. En dat Hij is opgestaan, zodat mensen met hem kunnen leven.

Peter Wierenga

Consulent bij Deputaten toerusting evangeliserende gemeente van de GKV in Nederland

persbericht

Bruisend

In het Centraal Weekblad van 9 april schreef Ds Pieter Boomsma over het losbarsten van Gods opstandingskracht op Pasen:

m e e g e l e z e n

G.J. van Middelkoop ■

Iets kritisch zeggen over de kerk, wekt al snel de indruk alsof er weinig of geen goeds te zeggen valt. Dat is natuurlijk niet zo. De kerk is een fantastisch iets. Al was het alleen al omdat het Gods werk is, waar mensen mee bezig mogen zijn. Maar over de vraag hoe wij mensen bezig zijn, valt natuurlijk wel het nodige op te merken.

En wanneer het Pasen wordt, mag dat ook. Pasen is immers het wonder van het nieuwe begin. We vieren, dat God de dood overwint en openbreekt.

Een kritische toon heeft dan ook niet met God of met zijn werk te maken. Die gaat over de manier waarop Gods 'grondpersoneel' soms bezig is – of niet bezig is.

Kijk maar naar de kerk. Aan de ene kant gebeuren er geweldige dingen. Er zijn heel veel mensen bij betrokken. Er is enthousiasme, betrokkenheid, zorg voor elkaar. Er wordt heel veel gedaan naar buiten toe. Diakenen blijken dikwijls geweldig creatieve mensen te zijn. En ouderlingen en andere bezoek(st)ers zijn heel erg trouwe mensen, met enorme luister-oren en veel liefde voor God en de mensen. Maar er is ook een andere kant. De kant van de vermoeidheid en de onverschilligheid. De kant van de verspilling van energie aan zaken die de aandacht die ze krijgen niet verdienen. De kant van de kerk die de vraag oproept of het zo ooit Gods bedoeling kan zijn geweest. Dat gaat zo ver, dat mensen soms zeggen dat Jezus niet de bedoeling heeft gehad een kerk te stichten. Hopelijk bedoelen zij dan alleen de kerk als te sterk naar binnen gerichte organisatie. De kerk

als 'club' die zichzelf in stand houdt. Die vooral met zichzelf bezig is. Niemand kan toch ontkennen, dat Jezus dat niet voor ogen had toen Hij met mensen ging samenwerken. Hij heeft niet gezegd, dat we ons met onszelf bezig moesten houden. Of dat we alle energie moesten steken in het overeind houden van onze organisatie.

Hij stuurde ons naar buiten. En natuurlijk heb je een goede organisatie nodig om het werk buiten goed te kunnen doen.

Maar goed. Het is Pasen geweest. De opstandingskracht is losgebarsten. Bij God is dus alles mogelijk. Dat is de basis voor ons kerk zijn. Dat weten: *hoe dood ook, er is leven!* Niet omdat wij dat stoer of aarzelend geloven, maar omdat Jezus Overwinnaar is en omdat God niet loslaat. Wanneer we daarvan uitgaan, dan zou elke kerk toch *iets bruisends* moeten hebben. Dan zou de verwondering en de vreugde om wie God is – voor ons en voor de wereld – toch steeds weer door ons heen moeten slaan. Iets van wat David zegt zou dan ons gedrag bepalen: *Met mijn God spring ik over een muur.* Maar je went aan alles schijnt het. Zelfs het grootste wonder went: de opstanding van Jezus en de mogelijkheden die ons dat geeft. Slijtage? Dat kan toch niet?! Toch sukkelen we vaak maar wat. In ieder geval lijkt het niet overal te lukken om dat sprankelende, hoopvolle geloven aantrekkelijk te tonen. Binnen onze eigen muren niet en voor de buitenstaanders niet. Waar het wel lukt (en die plekken zijn er) daar zijn mensen met plezier samen bezig en daar groeit ook belangstelling bij buitenstaanders.

Bijbelkennis

Ds. H. Polinder stelde in De Wekker van 26 maart de vraag, hoe het staat met de bijbelkennis van de gemiddelde ambtsdrager:

In een recent artikel in het Reformatorisch Dagblad werd aandacht gevraagd voor de bijbelkennis van de gemiddelde ambtsdrager. Enkele hervormde predikanten die in dit interview aan het woord kwamen, constateerden dat over het geheel genomen de kennis van een

ambtsdrager minder is geworden in de loop der jaren. Ik vermoed dat de constatering niet alleen zullen gelden de kring waarin deze predikanten zich bewegen, maar ook betrokken kunnen worden op onze kerken. Een van de predikanten merkte op dat de opleidingsniveau

van de ambtsdrager hoger is dan vroeger en toch de kennis van de Schrift minder is dan voorheen. Het schijnt voor te komen dat een ouderling er van overtuigd is dat Jozef in een biezen mandje heeft gelegen en dat Job in de tijd van het Nieuwe Testament leefde.

Minder nadruk op leren

Het is denk ik voor velen die ook betrokken zijn bij het werk in de gemeente duidelijk, dat de gemiddelde kennis van de Schrift en belijdenis afneemt onder de gemeenteleden. Ik spreek nu even generaliserend. We leven in een tijd waarin de nadruk ligt op het beeld en het visuele. Ook in het onderwijs ligt het accent meer op verwerking van stof dan op het uit het hoofd leren zoals dat vroeger meer aandacht kreeg. Je merkt het aan de catechisanten dat ze niet meer gewend zijn om te leren zoals vroeger op de catechisaties hele antwoorden uit de Catechismus en het Kort begrip werden uit het hoofd geleerd. De manier waarop les wordt gegeven in het onderwijs, heeft natuurlijk ook zijn gevolgen voor het onderwijs in de kerk en dat met name voor de catechisatie. Het gaat niet meer om leren uit het hoofd, want wat heb je er aan als je het uit het hoofd kunt opzeggen en je weet ondertussen niet wat je geleerd hebt, zo is het argument. Het is veel beter om de stof te begrijpen en als je het later nodig hebt, zoek je waar je het vinden kunt.

Daar komt ook nog bij dat de gemiddelde leerling en catechisant *veel mondiger* is geworden. Hij wil mee praten en zijn eigen visie en mening geven. De drang om te discussiëren is sterk aanwezig. In die gesprekken op een catechisatie bijvoorbeeld valt mij ook altijd weer op dat de meningen die door de jongeren naar voren worden gebracht vaak niet gedragen worden door echte argumenten, maar veel meer opkomen uit hun gevoel en hun beleving. Je moet ze echt *leren om eerst naar de Schrift te gaan luisteren, om te horen wat de Heere er van zegt in Zijn Woord*. Vele meningen worden alleen maar gedragen door wat ik zelf vind en wat ik zelf voel en hoe ik er zelf tegen aan kijk. Ook hier zie je hoe het gebrek aan kennis van het Woord van God ook de mening vormt op grond van eigen gedachten en gevoelens.

Het gebrek aan kennis van het Woord van God staat in het geheel van de tijd waarin we leven. Je ziet ook in de gemeente dat er vaak meer behoefte is aan een bijbelstudiekring waar de nadruk ligt op het samen spreken over het Woord van God met het oog op het persoonlijk geloof dan de klassieke verenigingsavond waar stevige theologische en dogmatische onderwerpen werden behandeld. Een grote factor van betekenis is *dat er ook veel minder gelezen wordt dan vroeger*. De moderne media eisen ook hier hun tol. Er wordt veel minder naar een boek gegrepen en nog minder naar een boek met stevige inhoud dat je niet zo maar in een keer uitleest.

Leiding geven

Het is duidelijk dat zulke ontwikkelingen ook zijn invloed hebben op de ambtsdragers die uit de gemeente voortkomen. Van hen mag meer kennis verwacht worden en ook meer verlangen om in de kennis van het Woord van God toe te nemen. Het is voor mij als een jongere predikant moeilijk om een vergelijking te trekken met vroeger, maar in het bovengenoemde artikel constateert een predikant met jarenlange ervaring dat de kennis ook onder ambtsdragers is afgenomen. Zelfs in het consistoriegebed is het, volgens de beide predikanten, te merken dat de kennis minder is geworden. Ik ga op de juistheid af van de ontwikkelingen die hier vastgesteld wordt wanneer een vergelijking getrokken wordt met het verleden. Te meer daar soms dezelfde geluiden ook in onze kerken gehoord worden. Er zijn veel kerkenraden die worstelen met het vervuld krijgen van vacatures binnen de kerkenraad en dat heeft voor een deel ook te maken met deze problematiek, zo schat ik in. Ondertussen is het wel een verschijnsel dat om aandacht vraagt: *om leiding aan de gemeente te geven is het toch echt grondige kennis van het Woord van God en van de gereformeerde belijdenis nodig*.

Een ambtsdrager is toch geroepen om aan te geven wat het Woord van God zegt. Daar hoort onmiskenbaar bij om ook de dwalingen te herkennen, te signaleren en te weerleggen. Wanneer er bij ambtsdragers fundamentele kennis ontbreekt, wordt ook aan de gemeente geen goede geestelijke leiding gegeven. Zij zijn toch geroepen om toe te zien op de prediking van het Woord van God in de gemeente. Als er echter te weinig kennis is van het Woord van God, kan dan aan deze roeping serieus gestalte worden gegeven? Hoe kunnen dan de dwalingen onderkend en weerlegd worden?

Persoonlijk bijbelonderzoek

In het klassieke formulier voor de bevestiging van ouderlingen en diakenen staat de zinsnede dat ambtsdragers *“schuldig zijn Gods Woord te doorzoeken en zichzelf gedurig te oefenen in de overlegging van de verborgenheden des geloofs”*. Het persoonlijk schriftonderzoek blijft voor een ambtsdrager altijd geboden. Is ook onze jachtige tijd niet mede een oorzaak dat daar wellicht ook te weinig tijd voor genomen wordt? De persoonlijke omgang met het Woord van God is onmisbaar. We moeten thuis zijn in de Schriften, maar dat kan alleen door de voortdurende omgang met het Woord, door steeds weer opnieuw eerbiedig te luisteren naar wat het Woord van God zegt. Daar is tijd, rust en stilte voor nodig. Het is niet makkelijk om in een drukbezet leven die tijd te vinden en toch is die tijd nodig. Een ambtsdrager dient ook eerst zelf volop uit de Bron geput te hebben, om het vervolgens ook door te geven aan hen die geestelijke leiding nodig hebben. Daarnaast

zou ik ook willen pleiten voor een grondige kennis van de gereformeerde belijdenis. Daar moeten ambtsdragers ook in blijven lezen en in blijven studeren. We moeten als ambtsdragers het antwoord van de Schrift paraat hebben als we bijvoorbeeld worden aangesproken op de bijbelse fundering van de kinderdoop. We moeten het antwoord kunnen geven op de bijbelse plaats van de verkiezing. De gereformeerde belijdenis heeft aan actualiteit niets verloren. Maar dat houdt wel in dat we ook als ambtsdragers die gereformeerde belijdenis kennen en weten te hanteren. We moeten onszelf gedurig oefenen in de verborgenheden van het geloof. Naar mijn gedachte ziet dat toch ook op de persoonlijke verwerking van onze belijdenisgeschriften, waar fundamenteel en tegelijk praktisch-geestelijk de vragen op het geloof wordt ingegaan.

Van een ambtsdrager mag toch verwacht worden dat hij van tijd tot tijd een goed boek leest, waarin op een gedegen manier de Schrift aan het woord komt en de lijnen die in het Woord van God aanwezig zijn tot zijn recht komen. Met alle respect voor kerkelijke bladen, maar daar kun je het als ambtsdrager toch niet alleen mee doen? Is het echt uit de tijd om gedeelten uit de Institutie te lezen, of thematisch de

Beknpte Gereformeerde Dogmatiek als ambtsdrager te bestuderen? Ik hoop toch van niet, want we moeten voortdurend gevormd worden door gedegen onderwijs uit het Woord van God. Het is voor ambtsdragers niet voldoende om een kerkelijk blad een beetje bij te houden en dan voor zichzelf er van overtuigd te zijn dat hij zich genoeg vormt voor het ambt. Uiteraard vraagt het bovenstaande om het persoonlijk gebed om de leiding van de Heilige Geest, Die bekwaam maakt tot het ambt. Maar ik ben er van overtuigd dat de Heilige Geest ons op Zijn leerschool ook inschakelt om met onze gaven en krachten het Woord van God grondig te bestuderen. Laat dit artikel dan ook in het bijzonder voor ambtsdragers tot aansporing zijn om te volharden in de leer van de apostelen. Zo is het ook bedoeld opdat we in onze tijd ook echt geestelijke leiding mogen geven aan de gemeente. De gemeente van de levende God is toch een pilaar en vastigheid der waarheid?

Ouderen in de gemeente

In Confessioneel van 29 april wees Meta Floor op wat ouderen kunnen betekenen in een gemeente:

- Hoe wordt er gebruik gemaakt van de levenswijsheid en geloofservaring van ouderen?
- Zijn er in de eredienst momenten die het contact tussen de generaties bevorderen?
- Zijn ouderen betrokken bij de huiscatechese aan jongeren? Waarom wel/niet?

Het is het van belang dat ouderen merken dat ze er volledig bijhoren in de gemeente. Dit kan door hen in te schakelen voor taken, gespreks-groepen, catechese, voorbereiding van kerkdiensten (liefst samen met kinderen en jongeren), werkgroepen, beleidsorganen. Ouderen hebben vaak een schat aan ervaring, kennis en probleem-oplossend vermogen opgebouwd tijdens hun levensloop. Als er in een gemeente creatief met die kennis en ervaring omgegaan wordt, kan wederkerigheid en ontmoeting tussen jong en oud gestalte krijgen.

OPNIEUW VERKRIJGBAAR:

DOOPKAARTEN

met passende bijbelteksten in luxe uitvoering

Verkrijgbaar bij:

Scholma Druk, Postbus 7, 9780 AA Bedum

tel. 050 3013636, email: secretariaat@scholma.nl

ik heb u
bij uw naam
geroepen
gij zijt mijn

Memoriekruid € 9,00

A. Sarel

Chr. gedichten en verhaaltjes,
die doen glimlachen,
bemoedigen en troosten.

Ogentroost € 9,00

A. Sarel

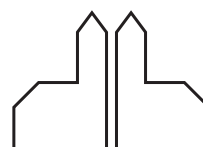
Een wegwijzer, naar
Gods grote Troostboek.
Een steuntje in de rug.

Verkrijgbaar bij boekhandel, Media Expresse
en Profiel. Zie ook www.profiel.nl

Vrijwilligers ook
beter verzekerd

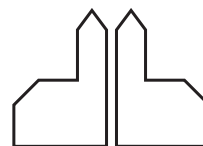
Postbus 500, 5240 AM Rosmalen
info@donatus.nl www.donatus.nl
tel. 073 - 5221700

donatus

Kostbaarheden ook
beter verzekerd

Postbus 500, 5240 AM Rosmalen
info@donatus.nl www.donatus.nl
tel. 073 - 5221700

donatus

Mooie ramen

beter verzekerd

Donatus verzekert kerken, al meer dan 150 jaar. Maar wist u dat we ook speciale verzekeringsproducten voor kerken hebben? Bijvoorbeeld voor vrijwilligers, kostbaarheden, ramen, aanstraalverlichting, inventaris, enzovoort. Als onderlinge verzekeringsmaatschappij houden we de premies laag. Sterker nog, we restitueren zelfs een groot deel. Nog geen speciale glasverzekering van Donatus? Vraag een vrijblijvende offerte aan.

Postbus 500, 5240 AM Rosmalen
info@donatus.nl www.donatus.nl
tel. 073 - 5221700

donatus

VERSCHENEN

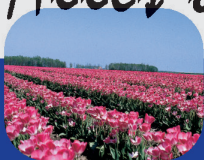
VOL KLEURENFOTO'S

Oranje in Groningen en Warffum 15,-

Verkrijgbaar in winkels, supermarkten en VVV's
of bestel via: www.30april2004.nl

Kijk ook eens op www.groningengids.nl

Alles over Groningen

Gratis agenda op nieuwe website
Recreatie, Cultuur, Natuur en Landschap

Profiel Uitgeverij
Postbus 7
9780 AA Bedum

T: 050 - 301 21 44
F: 050 - 301 27 32
E: info@profiel.nl

Digitaal, veelkleurig en totaal

www.scholma.nl

scholma druk bv bedum

Postbus 7, 9780 AA Bedum; tel. 050 - 3013636

Print Media

ontwikkeling websites

Ontwerp, bouw, beheer en onderhoud van websites.
Sites op maat, met kennis van zaken en grafische perfectie.

Voor voorbeelden en meer informatie zie: www.printmedia.nl

printmedia
new media studio